Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган • www.xs.uz • E-mail: info@xs.uz • 2018 йил 6 ноябрь, № 229 (7187) Сешанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ҚАРОРИ

ХАЛҚАРО ҲУНАРМАНДЧИЛИК ФЕСТИВАЛИНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Халқимизнинг қадимий тарихи ва маданий ҳаётини ҳар томонлама кенг ёритиш, номоддий маданий меросимиз бўлган кўп қиррали ўзбек миллий ҳунармандчилигини кенг намойиш қилиш, унинг ноёб намуналарини тарғиб этиш, шунингдек, ушбу йўналишда ўзаро тажриба алмашиш орқали турли халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик ришталарини янада мустаҳкамлаш, маданий-гуманитар алоқаларни халқаро миқёсда кучайтириш, авлоддан-авлодга ўтиб келаётган касбий анъаналар ва ҳунармандчилик мактабларини сақлаш ва қайта тиклаш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги, Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси, Савдо-саноат палатаси, "Ҳунарманд" уюшмаси, Ўзбекистон Бадиий академияси ҳамда Фарғона вилояти ҳокимлигининг ҳар икки йилда бир марта Қўқон шаҳрида Халқаро ҳунармандчилик фестивалини (кейинги ўринларда Фестиваль деб аталади) ташкил этиш, биринчи марта ушбу фестивални ҳамда фестиваль доирасида "Ҳунармандчилик ва халқ амалий санъатини ривожлантириш истиқболлари" мавзусида илмий-амалий конференцияни 2019 йилнинг 10 — 15 сентябрь кунлари ўтказиш тўғрисидаги таклифлари маъқуллансин.

2. Халқаро ҳунармандчилик фестивалига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича ташкилий қўмита таркиби (кейинги ўринларда — Ташкилий қўмита) иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддатда Халқаро ҳунармандчилик фестивалини ўтказиш тартиби тўғрисида низомни ҳамда 2019 йилда Халқаро ҳунармандчилик фестивалини ўтказиш бўйича "йўл харитаси"ни ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

3. Ташкилий қўмитага (А. Арипов):

Фестивални ўтказиш бўйича кўзда тутилган вазифаларни ўз вақтида ва сифатли бажарилишини таъминлаш;

Фестиваль совриндорларига топшириладиган диплом, сертификат, ҳайкалчалар намуналарини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

Фестивални ташкил этиш ва ўтказиш билан боғлиқ бошқа масалаларни ҳал этиш вазифалари юклансин.

4. Савдо-саноат палатаси, "Ҳунарманд" уюшмаси ҳамда Фарғона вилояти ҳокимлигининг уларни Фестивални ташкил этиш ва ўтказиш бўйича масъул этиб белгилаш тўғрисидаги таклифлари маъқуллансин.

5. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги:

хорижий давлатлардан маҳоратли ҳунармандлар, амалий санъат усталари, мутахассислари, соҳа олимлари ва фахрий меҳмонларни Фестивалга таклиф этишда Савдо-саноат палатаси ва "Ҳунарманд" уюшмасига амалий ёрдам кўрсатсин;

Фестивалга ташриф буюрувчи меҳмонлар учун Савдо-саноат палатаси ва "Ҳунарманд" уюшмасининг буюртманомаларига биноан Ўзбекистон Республикасига кириш визаларининг белгиланган тартибда консуллик ва бошқа йиғимларни ундирилмасдан расмийлаштирилишини таъминласин.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ САВДО-САНОАТ ПАЛАТАСИ ҲУЗУРИДА ТОШКЕНТ ХАЛҚАРО АРБИТРАЖ МАРКАЗИНИ (TIAC) ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда юқори даражада қулай инвестиция муҳитини шакллантириш мақсадида иқтисодиётни либераллаштириш, сармоядорлар, айниқса, хорижий инвесторлар фаолияти учун қулай ҳуқуқий шарт-шароитлар яратиш, шунингдек, халқаро иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш бўйича комплекс чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Ўзбекистонда бизнес субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш кафолатларини таъминлаш, ишбилармонлик муҳитини яхшилаш ва мамлакатимизнинг инвестициявий жозибадорлигини оширишда низоларни ҳакамлик судларида ҳал қилиш механизмининг жорий этилгани алоҳида аҳамиятга эга.

Шу билан бирга, тадбиркорлик субъектлари, аввало, хорижий инвесторларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини самарали ҳимоя қилишга, ишбилармонлик муҳитини янада яхшилаш ва Ўзбекистоннинг инвестициявий жозибадорлигини оширишга тўсқинлик қилаётган қатор тизимли муаммолар мавжуд. Хусусан:

биринчидан, Ўзбекистон ҳудудида халқаро арбитражлар фаолиятини тартибга соладиган норматив-ҳуқуқий базанинг мавжуд эмаслиги низоларни ҳал этиш учун хорижий давлатлар ҳудудида жойлашган халқаро арбитражларга мурожаат қилишга мажбур бўлаётган хорижий инвесторлар ва маҳаллий тадбиркорлик субъектлари сарф-харажатларининг ошишига олиб келмоқда;

иккинчидан, амалдаги қонун ҳужжатлари, жумладан, Ўзбекистон Республикасининг "Ҳакамлик судлари тўғрисида"ги Қонуни томонларнинг инвестициялар билан боғлиқ низоларни халқаро арбитраж соҳасидаги стандартларга мувофиқ, хорижий арбитрларни жалб этган ҳамда хорижий ҳуқуқни қўллаган ҳолда кўриб чиқиш имкониятларини чекламоқда;

учинчидан, Ўзбекистонда халқаро арбитраж қарорларини ижро этишнинг аниқ ҳуқуқий механизмлари шакллантирилмаганлиги хорижий инвесторларнинг мамлакатимиз суд-ҳуқуқ тизимига бўлган ишончига салбий таъсир кўрсатмоқда, оқибатда республиканинг инвестициявий жозибадорлигини пасайтирмоқда;

тўртинчидан, маҳаллий арбитрлар ва халқаро арбитраж соҳасидаги бошқа мутахассисларни тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш фаолияти йўлга қўйилмаган.

Инвестициялар билан боғлиқ низоларни халқаро арбитраж орқали ҳал этишнинг замонавий ва халқаро стандартларга асосланган механизмларини шакллантириш, инвестиция муҳитини яхшилаш, инвесторларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари ҳимоя қилиниши кафолатларини мустаҳкамлаш, шунингдек, 2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси ва Адлия вазирлигининг нодавлат нотижорат ташкилот мақомига эга **Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси ҳузуридаги Тошкент халқаро арбитраж марказини ташкил этиш** (кейинги ўринларда — Марказ) тўғрисидаги таклифига розилик берилсин ва унинг асосий вазифалари этиб қуйидагилар белгилансин:

а) турли давлатларда жойлашган тижорат ташкилотлари, шу жумладан, хорижий инвесторлар ўртасида юзага келадиган шартномавий ва бошқа фуқаролик-ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган низоларни, хусусан, инвестициялар, интеллектуал мулк ва блокчейн технологиялари билан боғлиқ низоларни халқаро арбитраж орқали ҳал этишни ташкил этиш;

б) низоларни халқаро арбитраж ва низоларни ҳал этишнинг бошқа муқобил усуллари орқали ҳал этиш механизмларини ривожлантириш ва такомиллаштириш;

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

АХБОРОТ

Жорий йилнинг 3 ноябрь куни Вазирлар Маҳкамасида 2018 йилнинг кутилаётган якунлари ҳамда Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил учун асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари прогнози, солиқ ва бюджет сиёсати концепцияси, Давлат бюджети лойиҳаси муҳокамасига бағишланган кенгайтирилган йиғилиш ўтказилди.

2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг босқичма-босқич амалга оширилиши, иқтисодиёт соҳаларини жадал ривожлантириш ва модернизация қилиш бўйича қабул қилинган чоралар жорий йил учун белгиланган макроиқтисодий кўрсаткичларнинг бажарилишини таъминлаб бераётгани таъкидланди.

Маҳаллий ҳокимият органларининг маҳаллий бюджет даромадларини шакллантиришдаги эркинлигини ошириш, солиқ солинадиган базани кенгайтириш, шунингдек, аграр секторни ислоҳ қилиш ва валюта бозорини либераллаштириш бўйича қабул қилинган тадбирлар натижасида 2018 йил якунларига кўра, Давлат бюджетига даромад тушумлари прогноз кўрсаткичларининг ошириб бажарилиши кутилмоқда.

Давлат бюджети параметрларининг даромад қисми прогноз кўрсаткичлари ошириб бажарилиши харажатларни кўпайтиришга, жумладан, таълим, соғлиқни сақлаш, фан, маданият ва ижтимоий соҳа бошқа йўналишларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва сифатини оширишга йўналтирилган ижтимоий соҳадаги давлат дастурларини амалга ошириш, шунингдек, иш ҳақи, пенсия ва нафақалар миқдорини оширишга имкон яратди.

2018 йилда республика бюджетидан арзон уй-жойлар қурилишини тижорат банкларининг кредит линиялари орқали молиялаштиришга 3,8 триллион сўм, "Обод қишлоқ" ва "Обод маҳалла" дастурларига 1 527,6 миллиард сўм, "Yoshlar — kelajagimiz" дастурига 500 миллиард сўм, шунингдек, янги ташкил этилган Хотин-қизларни ва оилани қўллаб-қувватлаш жамоат фондига 300 миллиард сўм қўшимча маблағлар йўналтирилди.

Маҳаллий бюджетларнинг қўшимча маблағлари ҳисобидан "Обод қишлоқ" ва "Обод маҳалла" дастурларининг ижроси, шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштириш, мактабгача таълим муассасаларини қуриш, реконструкция қилиш ва мукаммал таъмирлашга, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурларига, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузурида янги иш ўринлари ташкил этишни рағбатлантириш ҳудудий жамғармаларини шакллантириш учун қарийб 4,5 триллион сўм йўналтирилди.

Йиғилишда келгуси йиллар учун ишлаб чиқилган асосий макроиқтисодий кўрсаткичлар прогнози, Давлат бюджетининг даромадлар ва харажатлар параметрлари бўйича ёндашув ва таклифлар ҳар томонлама муҳокама этилди.

2019 йилдан бошлаб Давлат бюджетини прогноз йил учун ва бюджет мўлжалларини келгуси икки йил учун тасдиқлаш орқали бюджетни ўрта муддатли режалаштириш механизми жорий этилаётгани таъкидланди.

Солиқ ва бюджет сиёсатини такомиллаштириш, бюджетлараро муносабатларни янада мустаҳкамлаш, аҳоли турмуш даражасини ошириш, аҳолининг муҳтож қатламларини қўллаб-қувватлашнинг манзиллилигини оширишга қаратилган тизимни яратиш, иш ҳақи ва бошқа тўловларнинг инфляцияга таъсирини баҳолаш асосида табақалаштирилган ҳолда ошириш юзасидан олиб борилаётган чора-тадбирларни 2019 йилда ҳам давом эттириш кўзда тутилмоқда.

(Давоми 2-бетда).

Депутат фикри

Ўзбекистон — АҚШ: Савдо муносабатлари жадал ривожланяпти

Тараққиёт йўлимизнинг янги босқичида ташқи дунё билан нафақат сиёсий, балки савдо-иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш, ўзаро манфаатли муносабатларни юқори даражага кўтаришга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бунда Америка Қўшма Штатлари билан ҳамкорлик муҳим ўрин тутади.

Ўзбекистон ва АҚШ давлат раҳбарларининг олий даражадаги учрашувлари ҳамда уларда эришилган келишувлар икки томонлама ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Жорий йил 23 октябрь куни АҚШ савдо вазири Уилбур Росснинг мамлакатимизга ташриф буюриши ҳам бу борадаги муҳим воқеалардан бири бўлди.

Маълумки, Америка Қўшма Штатлари иқтисодий кўрсаткичлари бўйича жаҳондаги етакчи мамлакат бўлиб, йиллик ялпи ички маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 18 триллион доллардан ортиқ. Бундай ютуққа эришишда мамлакат иқтисодиётининг юксак даражада диверсификациялашгани билан бир вақтда, ишлаб чиқаришда инновацион ечимларнинг кенг қўлланилиши асосий омиллардан бўлиб хизмат қилган.

АҚШнинг бундай маррани эгаллашига ўзига хос ҳисса қўшган таниқли шахслардан бири — савдо вазирининг мамлакатимизга ташрифи, ўз навбатида, юртимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни Океанорти мамлакати бозорига кўпроқ киритиш учун муҳим имконият яратади.

Шу маънода, Президентимиз Шавкат Мирзиёев ва АҚШ савдо вазири ўртасида бўлиб ўтган учрашувда давлатлараро ўзаро савдо ҳажмини ошириш, АҚШ етакчи компанияларининг тўғридан-тўғри инвестициялари, илғор технологиялари ва тажрибасини жалб этган ҳолда, иқтисодиётнинг турли тармоқларида истиқболли лойиҳаларни ҳаётга татбиқ қилиш, шунингдек, банк-молия соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтириш юзасидан тегишли келишувлар бўйича амалий ишлар белгилангани бежиз эмас, албатта.

Ўзбекистоннинг жойлашган ўрни ҳамда йирик бозори АҚШ компанияларида ҳам доим катта қизиқиш, фаолиятини кенгайтириши учун қулай савдо-иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиришга рағбат уйғотиб келган.

АҚШ Халқаро тараққиёт агентлиги (USAID) томонидан Ўзбекистон Республикаси Ташқи савдо вазирлиги билан ҳамкорликда саккизинчи Марказий Осиё савдо форуми ўтказилгани ва унда ушбу мамлакат савдо вазири иштирок этгани фикримизга яққол мисолдир. Форумга Осиё, АҚШ, Европа ва Яқин Шарқ мамлакатларидан келган мингдан ортиқ тадбиркорлар, давлат ташкилотлари ҳамда корхоналар раҳбарлари, давлат арбоблари ва мутахассислар 70 миллиондан зиёд мижозлари мавжуд бўлган Марказий Осиёнинг ривожланаётган бозорлари учун амалий иш ташкил этиш юзасидан ўз ғояларини алмашиш, шартномалар тузиш ва келажакдаги ҳамкорлик учун янги шерикчилик яратиш юзасидан тадбирлар белгилаб олинди.

➡ 2

ПАРЛАМЕНТДАГИ МУХБИРИМИЗ ХАБАР ҚИЛАДИ

Янги таҳрирдаги "Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари тўғрисида"ги ҳамда "Ўзбекистон Республикасининг Консуллик уставига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳалари Қонунчилик палатасида биринчи ўқишда қабул қилинган бўлиб, ҳозирги вақтда иккинчи ўқишда кўриб чиқишга тайёрланган.

Долзарб қонун лойиҳаларида фуқаролар манфаатлари акс этмоқда

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитаси томонидан "Миллий тикланиш" демократик партияси фракцияси билан ҳамкорликда ташкил этилган кенгайтирилган йиғилиш мазкур қонун лойиҳаларининг кенг жамоатчилик муҳокамасига бағишланди. Унда депутатлар, қонун лойиҳалари бўйича ишчи гуруҳ аъзолари, Ташқи ишлар вазирлигининг масъул ходимлари, экспертлар, олимлар, нодавлат ташкилотлар ҳамда журналистлар қатнашди.

Тадбирда иштирокчилар томонидан муҳокама қилинаётган қонун лойиҳаларининг ўта долзарблиги таъкидланди. Айниқса, мазкур ҳужжатларнинг қабул қилиниши соҳада мавжуд бўлган қатор қонунчилик ҳужжатларидаги процедурага оид масалаларнинг бирлаштирилиши билан қонунлардаги нормаларнинг "тўғридан-тўғри" амал қилинишига эришилишини таъминлаши алоҳида айтиб ўтилди.

Чунончи, "Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари тўғрисида"ги қонун лойиҳасида ишлатиладиган тушунчаларни бир хилда талқин қилиш мақсадида 1969 йилдаги Вена конвенцияси ҳамда хорижий давлатларнинг қонун ижодкорлиги амалиётида фойдаланилган тушунчаларни инобатга олган ҳолда лойиҳа матни "тушунчалар аппарати" билан тўлдирилган. Депутатларнинг фикрича, ҳар бир шартнома лойиҳасига тушунтириш хати тайёрланиши бўйича янги талаблар киритилган бўлиб, амалиётда улар ишлаб чиқилаётган ҳужжатлар сифатини янада оширишга ҳамда мамлакат учун фақатгина амалий аҳамият касб этадиган шартномаларнинг тузилишига асос яратади. Халқаро шартномаларни ҳуқуқий, иқтисодий, молиявий, илмий, экологик ва лингвистик, шунингдек, бошқа турдаги экспертизадан ўтказиш механизмлари белгиланган бўлиб, улар битимлар тузишнинг оқибатларини ҳар томонлама ва чуқур ўрганиш, уларнинг сифатини баҳолаш, мамлакатнинг у ёки бу ҳужжатлардаги иштирокининг асослилиги, долзарблиги ва ҳуқуқийлигини аниқлашга хизмат қилади.

➡ 2

Фахр

Навоий кон-металлургия комбинати дунё кончилиги тараққиётининг улкан ютуқларидан бири, десак, муболаға бўлмайди. Бинобарин, унинг сайёрамиз қазилма бойликларини ўзлаштириш харитасида пайдо бўлиши шунчаки воқеликкина эмас, балки жаҳон стратегик хом ашё мувозанатида ҳам ўзгариш ясаб, Ўзбекистон салоҳиятини намоён этди. Комбинат қисқа фурсатда Ер юзидаги олтин ва уран ишлаб чиқарувчи компаниялар рўйхатининг биринчи ўнталигига киргани бунга яққол мисолдир. Қуввати, фаолият юритаётган ҳудуди кўлами, халқ хўжалигидаги самараси, маҳсулот тури, жамоа таркиби ва уларни ижтимоий ҳимоялаш жиҳатидан у МДҲда юксак мавқеда туради.

➡ 3

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ҚАРОРИ

ХАЛҚАРО ҲУНАРМАНДЧИЛИК ФЕСТИВАЛИНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

6. Фарғона вилояти ҳокимлиги Қўқон шаҳрида кенг кўламдаги ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари амалга оширилишини, Фестиваль ўтказиладиган саҳна майдонлари ва жойлар талаб даражасида тайёрланишини таъминласин.

7. Маданият вазирлиги Савдо-саноат палатаси, "Ҳунарманд" уюшмаси ва Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси билан биргаликда Фестивалнинг тантанали очилиш маросимини ҳар томонлама пухта ва бадиий жиҳатдан бетакрор усулда тайёрлаш учун юксак профессионал маҳорат ва тажрибага эга бўлган сценарист ва режиссёрлар, ёзувчи ва шоирлар, уста-ҳунармандлар, саҳна рассомлари, истеъдодли ёш санъаткорларнинг кенг жалб этилишини таъминласин.

8. Савдо-саноат палатаси, "Ҳунарманд" уюшмаси Маданият вазирлиги, Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси ва Ўзбекистон Бадиий академияси билан биргаликда:

Фестиваль доирасида Қўқон шаҳридаги марказий майдоннинг ён атрофида ҳунармандчилик санъатига оид турли кўргазмалар, ҳунармандчилик буюмлари, тасвирий ва амалий санъат асарлари, қадимий ҳунармандчилик дастгоҳлари ва маҳсулотларини яратиш жараёнлари, ҳунармандчиликка оид бадиий ва ҳужжатли фильмлар, китоблар, альбомлар, фотосуратлар намойиши ва уларнинг сотуви ташкил этилишини;

Фестиваль дастури ишлаб чиқилишини ва унинг Фестивалдан уч ой аввал туристик ташкилотларга тақдим этилишини, Интернет жаҳон ахборот тармоғи ва ижтимоий тармоқларда жойлаштирилишини;

Фестиваль доирасида миллий либослар кўргазмаси чиқишлари, аския ва қизиқчилар, фольклор ва дорбозлик жамоаларининг томоша дастурлари намойиш этилишини;

Фестивалнинг туризм календарь режасига киритилишини ҳамда хорижий сайёҳларни Фестивалга жалб қилиш чоралари кўрилишини таъминласинлар.

9. Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси, Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси ва Фарғона вилояти ҳокимлиги Фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлар учун меҳмонхоналардан жой ажратиш чораларини кўрсинлар.

10. "Ўзбекистон ҳаво йўллари" Миллий авиакомпанияси, "Ўзбекистон темир йўллари" акциядорлик жамияти Фестиваль қатнашчиларини Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси ва "Ҳунарманд" уюшмаси буюртмаларига мувофиқ, белгиланган тартибда авиа ва темир йўл чипталари билан таъминлаш чораларини кўрсинлар.

11. Фестивалга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ харажатлар Ташкилий қўмита томонидан ишлаб чиқилган ва белгиланган тартибда тасдиқланган смета асосида қуйидаги тартибда:

50 фоизи — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси маблағлари ҳисобидан;

50 фоизи — Фарғона вилояти маҳаллий бюджетининг қўшимча манбалари, юридик ва жисмоний шахсларнинг ҳомийлик хайриялари ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан қопласин.

12. Тошкент шаҳар ҳокимлиги Фестивалнинг хорижий қатнашчиларини кутиб олиш, жойлаштириш ва уларни Қўқон шаҳрига юборишни ташкил этсин.

13. Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, "Дунё" ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситалари Фестивалга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича амалга оширилаётган ишларни кенг ёритиб боришни тавсия этилсин.

14. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. Н. Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **Ш. МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2018 йил 1 ноябрь

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ САВДО-САНОАТ ПАЛАТАСИ ҲУЗУРИДА ТОШКЕНТ ХАЛҚАРО АРБИТРАЖ МАРКАЗИНИ (TIAC) ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

в) етакчи хорижий арбитражлар билан ҳамкорликни йўлга қўйиш, халқаро арбитраж орқали низоларни ҳал этиш соҳасида тажриба алмашиш, шунингдек, Марказда низоларни ҳал этишга хорижий арбитрларни жалб қилиш;

г) халқаро арбитраж, шу жумладан, инвестициялар билан боғлиқ низоларни суддан ташқари ҳал этиш соҳасида мутахассислар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, шунингдек, ушбу йўналишда тадқиқотлар ўтказиш бўйича чора-тадбирларни амалга оширишда иштирок этиш;

д) маҳаллий ва хорижий хўжалик юритувчи субъектлар, хусусан, хорижий инвесторларга инвестиция билан боғлиқ, шу жумладан, томонлардан бири давлат бўлган низоларни вужудга келишининг олдини олиш соҳасида консультация хизматларини кўрсатиш.

2. Белгилансинки:

Марказга арбитр сифатида Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлган мутахассислар билан бир қаторда хорижий давлатлар фуқароси бўлган малакали арбитрлар ҳам жалб этилиши мумкин;

томонларнинг келишувига кўра, низоларни ҳал этишда Марказ арбитрлари томонидан бошқа, шу жумладан, хорижий давлатнинг ҳуқуқи қўлланиши мумкин;

Марказ арбитрларининг қарорлари Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ҳакамлик судлари қарорларини ижро этиш учун қонун ҳужжатларида, шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларида кўзда тутилган тартибда ижро этилади;

Марказда ёзишмалар ва иш юритиш ўзбек, рус ва инглиз тилларида олиб борилади;

судлар ўз ваколатлари доирасида ва қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда арбитраж ишлари кўрилишида далиллар олиш, тўплаш, Марказ арбитрлари қарорларининг ижросини таъминлаш бўйича чоралар кўриш борасида Марказга кўмаклашади;

Марказнинг Ўзбекистон Республикаси норезиденти бўлган арбитрлари арбитр функцияларини бажаргани учун гонорар сифатида олинган маблағлар қисми учун жисмоний шахсларнинг даромадидан олинадиган солиқ тўлашдан озод этилади;

низоларни халқаро арбитраж йўли билан ҳал этишга хорижий давлатлар фуқароларини Марказ арбитрлари ва экспертлар сифатида жалб этиш учун Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи рухсатнома олиш талаб этилмайди;

низони халқаро арбитраж орқали кўриб чиқиш учун аризаларни қабул қилиш, шунингдек, эшитувлар ва бошқа процессуал ҳаракатларни ўтказиш замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда онлайн тартибда, арбитраж ва томонларнинг иштирокисиз амалга оширилиши мумкин;

Марказда низоларни халқаро арбитраж орқали ҳал этишда иштирок этаётган томонларнинг вакилларига арбитраж қарорлари Ўзбекистон Республикасининг ваколатли судларида қайта кўриб чиқилганда, шунингдек, Марказда кўриб чиқилаётган арбитраж низолари бўйича ҳар қандай масалалар белгиланган тартибда кўриб чиқилганда адвокатлик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензиянинг мавжуд бўлиши талаб этилмайди;

Марказ қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда низоларни медиация тамойилини ўтказиш орқали ҳал этиш ва низоларни ҳал этишнинг бошқа муқобил усулларини қўллаш ҳуқуқига эга;

юридик шахсларнинг Марказда низони кўриб чиқиш билан боғлиқ арбитраж харажатларини тўлашга йўналтириладиган маблағлари қўшилган қиймат солиғидан озод этилади;

Марказ ўз номи туширилган бланк ва думалоқ муҳрга, тижорат банкларида миллий ва чет эл валютасидаги банк ҳисобварақларига эга бўлиши мумкин.

3. Маълумот учун қабул қилинсинки, ЕХҲТ ва БМТ Тараққиёт дастурининг Ўзбекистон Республикасидаги ваколатхоналари томонидан Марказ фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва уни ташкил этишда кўмаклашишга қизиқиш билдирилган.

4. Белгилансинки:

Марказ қошида унинг фаолиятига халқаро стандартларни жорий этишга кўмаклашиш мақсадида арбитраж соҳасидаги етакчи халқаро ва маҳаллий мутахассислардан, шунингдек, жаҳоннинг эътироф этилган арбитраж марказлари арбитрларидан иборат Кузатув кенгаши ташкил этилади;

Марказга Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси раиси томонидан, қоидага кўра, етакчи хорижий халқаро арбитражларда арбитр сифатида ишлаш тажрибасига эга шахслар орасидан тайинланадиган раҳбар бошчилик қилади.

5. Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси белгиланган тартибда:

икки ҳафта муддатда Марказ Кузатув кенгаши таркибини шакллантиришни;

бир ой муддатда Марказ Қоидалари, тузилмаси ҳамда асосан, етакчи хорижий халқаро арбитражларда ишлаш тажрибасига эга ва Марказ Кузатув кенгаши томонидан маъқулланган арбитрлар рўйхатини шакллантириш ва тасдиқлашни;

бир ой муддатда етакчи халқаро экспертларни жалб этган ҳолда, ушбу қарор ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Халқаро савдо ҳуқуқи бўйича комиссиясининг "Халқаро савдо арбитражи тўғрисида"ги намунавий қонуни талабларига мувофиқ "Халқаро тижорат арбитражи тўғрисида"ги қонун лойиҳаси ишлаб чиқилишини якунлаш ва уни Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига киритишни таъминласин.

6. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги Марказнинг буюртманомаларига кўра Марказ арбитрлари, Кузатув кенгаши аъзолари, экспертлар, томонларнинг вакиллари, Марказ зиммасига юклатилган вазифаларни бажариш учун жалб этиладиган бошқа хорижий мутахассисларга кириш визалари консуллик ва бошқа йиғимларни ундирмаган ҳолда расмийлаштирилишини таъминласин.

7. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Марказ буюртманомаларига кўра Марказ арбитрлари, Кузатув кенгаши аъзолари, экспертлар, томонларнинг вакиллари, Марказ зиммасига юклатилган вазифаларни бажариш учун жалб этиладиган бошқа хорижий мутахассисларга ва уларнинг оила аъзоларига визалар муддати узайтирилишини, шунингдек, улар вақтинча яшайдиган жойда вақтинчалик рўйхатга олиш ва унинг муддатини узайтиришни давлат божини ундирмаган ҳолда белгиланган тартибда таъминласин.

8. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги Тошкент шаҳри, Ислом Каримов кўчаси, 11-уй манзилида жойлашган бинонинг Савдо-саноат палатасига Марказни жойлаштириш учун бепул асосда берилишини таъминласин.

9. Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги Марказни белгиланган тартибда имтиёзли асосда зарур алоқа воситалари билан ҳамда юқори тезликдаги интернет тармоғи уланишини таъминласин.

10. Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси Марказнинг зарур мебель, анжомлар, компьютер ва офис техникаси билан, шунингдек, хоналарнинг арбитраж эшитувларини, шу жумладан, онлайн режимда ўтказиш учун жиҳозланишига кўмаклашиши тавсия этилсин.

11. Савдо-саноат палатаси ва Марказ 2021 йил 1 октябрга қадар Марказни жиҳозлаш учун белгиланган тартибда шакллантириладиган рўйхат бўйича олиб кириладиган, Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилмайдиган компьютер техникаси, дастурий маҳсулотлар, ўқув ва илмий-услубий адабиётлар, анжомлар ва моддий-техник ресурслар учун божхона тўловларидан (божхона расмийлаштируви йиғимларидан ташқари) озод этилсин.

12. Савдо-саноат палатаси манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган, шу жумладан, Ўзбекистон Республикаси арбитражлари қарорлари устидан шикоят қилиш ва уларни ижро этиш тартибини белгилайдиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

13. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. Н. Арипов, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбари З. Ш. Низомиддинов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти маслаҳатчисининг биринчи ўринбосари Б. М. Мавлонов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **Ш. МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2018 йил 5 ноябрь

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 29 июндаги ПФ-5468-сонли Фармони билан тасдиқланган Солиқ сиёсатини такомиллаштириш концепциясининг асосий йўналишлари доирасида 2019 йилдан эътиборан:

1) иш ҳақи фондига солиқ юки қуйидагича камайтирилмоқда:

жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг ягона ставкасининг 12 фоиз миқдорида ўрнатилиши ва фуқароларнинг мажбурий суғурта бадалларининг (иш ҳақидан 8 фоиз) бекор қилиниши натижасида "қўлга" тегадиган иш ҳақи миқдори ўртача 6,5 фоизга ошади;

иш ҳақи фондидан ягона ижтимоий тўлов миқдори 12 фоизгача пасайтирилмоқда;

2) давлат мақсадли жамғармаларига айланмадан (оборотдан) 3,2 фоиз миқдорида ундириладиган мажбурий ажратмалар бекор қилинмоқда;

3) юридик шахсларнинг фойда солиғи ставкалари 14 фоиздан 12 фоизгача, тижорат банклари учун — 22 фоиздан 20 фоизгача, дивиденд ва фоиз кўринишидаги даромадлар бўйича тўлов манбаидан солиқ — 10 фоиздан 5 фоизгача, юридик шахслар мол-мулк солиғи — 5 фоиздан 2 фоизгача пасайтирилмоқда.

Мазкур чоралар натижасида хўжалик юритувчи субъектлар ва жисмоний шахслар ихтиёрида қарийб 10 триллион сўм маблағ қолади.

Ушбу чоралар билан бир қаторда, йиғилиш қатнашчилари томонидан ресурслардан оқилона фойдаланиш ва бюджетга тушумларнинг тўлиқлигини таъминлашга йўналтирилган солиқ сиёсатини такомиллаштириш соҳасидаги қўшимча таклифлар атрофлича кўриб чиқилди, жумладан:

мутлақ миқдорларда белгиланган солиқ ставкаларини индексация қилиш (ер солиғи, сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ, акциз солиғи);

сигарета учун акциз солиғи бўйича қатъий белгиланган ставка билан бир қаторда адвалор ставкасини жорий этиш;

якка тартибдаги тадбиркорлик субъектлари ва меҳнат фаолиятининг ҳисоби юритилиши мураккаб бўлган шахслар учун фуқароларнинг суғурта бадаллари ўрнига ягона ижтимоий тўловларни жорий этиш (суғурта бадалларининг бекор қилиниши сабабли);

айрим турдаги фойдали қазилмалар (қум, оҳак, шағал ва бошқалар) учун ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ бўйича мутлақ миқдорларда қатъий белгиланган энг кам ставкаларни киритиш.

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети харажатларида қабул қилинган давлат дастурлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг мамлакатимиз ҳудудларига қилган ташрифлари якунлари бўйича берган топшириқлари, шунингдек, аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш тадбирларини амалга ошириш учун зарур бўлган маблағлар назарда тутилган.

Олдинги йиллар каби 2019 йилда ҳам устувор йўналиш сифатида ижтимоий соҳа ва аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш харажатлари (Давлат бюджети жами харажатларининг 54 фоизи) сақлаб қолинмоқда. Шунингдек, иш ҳақи ва бошқа тўловлар миқдорларини ошириш, шу жумладан, 2019 йил 1 январдан:

умумтаълим мактаблари ўқитувчилари ва раҳбарлари иш ҳақларини 10 фоизга, малака тоифасига эга бўлган ўқитувчиларнинг иш ҳақларини эса табақалашган ҳолда 15 фоиздан 25 фоизгача;

меҳнатига кам ҳақ тўланадиган бюджет соҳасида ишловчи ходимлар иш ҳақларини 5 фоиздан 15 фоизгача ошириш кўзда тутилмоқда.

Таклиф этилаётган чоралар бюджет соҳасида меҳнат қилаётган 360 мингдан ортиқ ходимларни қамраб олиши айтиб ўтилди. Мисол учун, бюджет ташкилотининг энг паст ойлик олувчи техник ходимларининг иш ҳақлари, устама ва қўшимчалардан ташқари, 502 минг сўмдан 577 минг сўмгача оширилади.

2019 йилги бюджетда олий таълим муассасаларининг ўқитувчилари ва илмий-тадқиқот институти илмий ходимлари ҳамда уларнинг раҳбарлари иш ҳақларини 1,5 баробарга, давлат муассасаларининг тиббиёт ва фармацевтика ходимларининг иш ҳақларини ўртача 26,5 фоизга (2018 йилнинг 1 декабридан 20 фоизга оширилишига қўшимча равишда) ошириш кўзда тутилган. Шу билан бирга, бюджет соҳасида ишловчи ходимларнинг иш ҳақларини инфляция даражасидан кам бўлмаган миқдорда ошириш ҳамда ижтимоий нафақаларни молиялаштиришга мўлжалланган маблағларни 20 фоизга ошириш ҳисобга олинган.

Инвестиция харажатлари 11,9 триллион сўм миқдорида режалаштирилмоқда. Ушбу маблағлар Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукумати қарорлари билан белгиланган стратегик муҳим лойиҳаларни, шу жумладан, ичимлик суви таъминоти, сув хўжалиги объектларини, транспорт-коммуникация инфратузилмаларини ҳамда таълим ва тиббий-ижтимоий муассасаларни ривожлантириш ва реконструкция қилиш дастурларини амалга оширишга йўналтирилади.

Шунингдек, йиғилишда 2019 йилда 12 триллион сўмдан зиёд маблағ ажратилаётган соғлиқни сақлаш соҳасига ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Хусусан, тиббиёт муассасаларини дори воситалари ва тиббиёт буюмлари билан ўз вақтида таъминлаш мақсадида қарийб 1 триллион сўм, соғлиқни сақлаш соҳасидаги асосий дастурларни амалга ошириш учун 661,5 миллиард сўм, замонавий диагностика, лаборатория ва даволаш ускуналари билан жиҳозлашга 58 миллиард сўм маблағ ажратилмоқда.

Ягона ижтимоий тўлов миқдорининг пасайтирилиши ва фуқароларнинг мажбурий суғурта бадаллари ва айланмадан (оборотдан) тўланадиган мажбурий ажратмаларнинг бекор қилиниши муносабати билан юзага келган бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасининг тақчиллигини қоплаш ҳамда пенсия ва нафақаларнинг ўз вақтида сўзсиз тўланишини таъминлаш мақсадида 4,7 триллион сўм миқдоридаги субсидия бюджет харажатларида кўзда тутилган.

Арзон уй-жойлар қуриш бўйича дастурларни молиялаштиришда иштирок этадиган банкларга кредит линиялари очиш харажатларига 3 триллион сўм миқдорида маблағлар режалаштирилмоқда.

Бюджет жараёнининг шаффофлиги ва ошкоралигини таъминлаш мақсадида Молия вазирлигига жорий йилнинг 15 ноябрига қадар "Фуқаролар учун бюджет" лойиҳасини оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиш учун вазирликнинг расмий сайтига жойлаштириш бўйича зарур чораларни амалга ошириш юзасидан топшириқ берилди.

Муҳокамалар давомида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг биринчи ўринбосарлари, вазирлик ва идоралар раҳбарларининг кун тартибидаги масалалар бўйича ҳисоботлари эшитилди.

Вазирлик ва идоралар, хўжалик бирлашмалари ва ижрочи органлар раҳбарларига бюджет маблағларидан мақсадли фойдаланиш, бюджет даромадларининг ўз вақтида ва тўлиқ тушумини таъминлаш, ҳудудлардаги давлат солиқ ва молия органлари бўлимларига бюджет даромадлари базасини кенгайтириш ва қўшимча захираларни аниқлаш бўйича аниқ вазифалар белгиланди.

Муҳокамалар якуни бўйича Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил учун асосий макроиқтисодий кўрсаткичлар прогнози, солиқ ва бюджет концепцияси, Давлат бюджети лойиҳаси ва 2020-2021 йиллар учун мўлжалланган прогноз кўрсаткичларини маъқуллаш ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига тақдим этиш юзасидан қарор қабул қилинди.

ЎзА.

Долзарб қонун лойиҳаларида фуқаролар манфаатлари акс этмоқда

1 ➡

Ҳужжатда Ташқи ишлар вазирлиги томонидан халқаро шартномаларнинг бажарилиши бўйича мониторинг олиб бориш механизми ҳам кенгайтирилган. Қайд этиб ўтилганидек, ушбу қоида давлат органларининг халқаро шартномалар соҳасидаги ишини мувофиқлаштириш бўйича мамлакат ташқи сиёсий идораси фаолиятининг самарадорлигини янада ошириш имконини беради. Шунингдек, унда республика давлат органлари томонидан халқаро шартномалар шартларининг бошқа иштирокчилар бажармаслиги ёки лозим даражада бажармаслиги аниқланган ҳолатлар тўғрисида дарҳол Ташқи ишлар вазирлигига ахборот бериш бўйича қоидалар киритилган бўлиб, булар бундай ҳаракатларга қарши ўз вақтида ва лозим даражада чора кўришга кўмаклашади.

Йиғилишда Консуллик устави лойиҳасига киритилаётган ўзгартиш ва қўшимчалар қизғин муҳокама этилди.

Мазкур ҳужжат консуллик мансабдор шахси, шунингдек, фахрий консулнинг ҳуқуқий мақоми, уларни тайинлаш ва лавозимидан озод қилиш тартиби белгиланиши ҳамда амалга ошириладиган консуллик функцияларини тартибга солишни кўзда тутади. Унда Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг репатриацияси ҳамда паспорт ва бошқа ҳаракатланиш ҳужжатлари йўқотилган ёхуд муддати ўтган тақдирда қайтиш учун гувоҳнома бериш ҳамда яшаш учун зарурий маблағларсиз қолган мамлакатимиз фуқароларига кўмаклашиш бўйича тегишли вазифалар белгиланмоқда.

"Миллий тикланиш" демократик партияси фракцияси аъзолари ушбу қонун лойиҳаларининг қабул қилиниши юртимизнинг миллий манфаатларини ҳимоялаш, халқаро шартнома ва келишувларни самарали ижросини таъминлаш ҳамда чет элдаги Ўзбекистон фуқароларининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини таъминлашга хизмат қилишини таъкидладилар.

Конструктив руҳда ўтган тадбирда қонун лойиҳаларини янада такомиллаштириш юзасидан таклифлар билдирилди.

Зиёда АШУРОВА.

Ўзбекистон — АҚШ: Савдо муносабатлари жадал ривожланяпти

1 ➡

Таҳлилларимиздан аёнки, Ўзбекистон Республикаси ва АҚШ ўртасидаги савдо муносабатларида тадбиркорларимизга ишлаб чиқарган маҳсулотларини Америка бозорига имкон қадар қулайлик билан киритишга шароит яратилмоқда.

Шу билан бирга, 2018 йил биринчи ярим йиллиги якунларига кўра, Ўзбекистон ва АҚШ ўртасидаги товар айланмасида экспорт ҳажми импортга нисбатан 16 марта камлиги эришилган келишувлардан қанчалик фойдаланиш имконимиз катта эканини намоён этяпти.

Хулоса ўрнида айтиш жоизки, АҚШ савдо вазирининг юртимизга ташрифи соҳада ечимини кутиб турган бир қатор масалаларни ижобий ҳал этишга яхши шароит яратди.

Ўз навбатида, бу биз, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари олдига ҳам муҳим вазифаларни қўймоқда. Мамлакатимиздаги амалдаги савдо муносабатларига доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни қисқа муддатларда яна бир хатловдан ўтказиш, уларни халқаро талаблар даражасида уйғунлаштирган ҳолда, "Савдо тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қонуни лойиҳасини тайёрлаш ва қабул қилиш шулар жумласидандир.

**Ёрмамат ХОЛИЁРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати.**

ДЕМОКРАТИЯ КЎЗГУСИ

Шу йилнинг 27 октябрида пойтахтимизнинг Учтепа туманидаги 236-мактабда нохуш воқеа рўй берди. Мактабнинг 11-"А" синфида таҳсил олаётган бир гуруҳ ўқувчилар ҳамда тарих фани ўқитувчиси ўртасида юзага келган келишмовчилик тартибсизликка айланиб, ўқитувчининг енгил тан жароҳати олишига сабаб бўлди. Маҳалла фуқаролар йиғинлари фаоллари ушбу воқеага бефарқ қараб туришмади. Ота-оналар ҳамроҳлигида мазкур таълим муассасасига бориб, юз берган воқеа билан яқиндан танишишга ҳаракат қилдик.

Маҳалла бефарқ қараб турмайди

Айни пайтда ушбу мактабда Учтепа туманида жойлашган 4 та маҳалла фарзандлари таҳсил олмоқда. Жумладан, Истироҳат, Шафтолизор, Ўткир ва Жарбулоқ маҳаллаларининг фаоллари шу муносабат билан мактабда ташкил этилган муҳокамада ўқувчилар, уларнинг ота-оналари билан юзма-юз суҳбатлашишди. Аниқланишича, таълим муассасасида шу кунга қадар бундай ҳолат кузатилмаган. Ўқувчилар томонидан йўл қўйилган бу каби одобсизлик сабаби, оиладаги тарбиявий муҳит атрофлича муҳокама қилинди.

— Бола тарбиясига, яхши таълим олишига биргина мактаб жавобгар эмас, — дейди Учтепа тумани "Истироҳат" МФЙ раиси Неъмат Рафиқов. — Бунинг учун, энг аввало, боланинг ота-онаси, маҳалла аҳли ҳам бирдек масъул. Шунинг учун бугун биз барча фаолларни йиғиб, ота-оналарни ҳам шу ерга чақирдик. Мақсадимиз рўй берган воқеада кимнидир айблаш ёки жазолаш эмас. Аксинча, биз нима учун бу каби воқеалар рўй бергяпти, болаларимиз бундай ишга қўл ураётганининг сабаби нимадалигини аниқлаб олиб, шунга яраша чора кўришимиз керак. Токи, устозга нисбатан бундай ҳурматсизлик қайта такрорланмасин. Болаларни ҳам ортиқча сиқувга олиб, жазолаш фикридан йироқмиз. Улар билан бирга кўпроқ ота-оналари билан ишлаяпмиз. Ўзи фарзандининг орқасидан яхши гап эмас, мана бундай аччиқ гапларни эшитиш қанчалик оғир. Воқеа рўй бердими, шунга яраша иш олиб бориш керак. Демак, маҳалла фаоллари шу ўқувчиларнинг хонадонига янада чуқурроқ кириб бориши, улар ва ота-оналар билан суҳбатда бўлиши талаб этилади.

Маҳалла фаоллари ота-оналарнинг бу борадаги алоҳида масъулияти хусусида тўхталиб ўтишди. Мактабда ўтказилган бир неча йиғилишларга қатнашмасдан бефарқлик билан қараётган ота-оналар танқид қилинди. Болаларнинг айни катта ҳаётга қадам қўядиган, оқ-қорани танийдиган ёшида бу каби ҳолатлар юз бераётгани маҳалла фаолларини ҳам ташвишга солиши, табиий. Бундан кейин маҳалла — мактаб — ота-оналар ҳамкорлигини янада кучайтириш, маҳалла ҳузуридаги "Ота-оналар университети" фаолиятини жонлантириш хусусида келишиб олинди.

Худди шундай йиғилиш маҳаллалар миқёсида ҳам ташкил этилиб, қоидабузар ўқувчиларга маҳалла фаоллари, ота-оналар, мактаб жамоаси ва нуронийлар томонидан устоз мақоми, уни ҳурмат-иззат қилиш юзасидан тушунтиришлар берилди.

**Мунисхон КАРИМОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.**

Дунё стратегик хом ашё мувозанатида ўзгариш ясаган йирик мажмуа

1 ➡ Комбинатда олтин ва уран ишлаб чиқариш асосий тармоқ ҳисобланиб, бу борада Мурунтов кони рудаларнинг кварцли, Кўкпатас кони эса сульфидли хом ашё турлари билан тавсифланади. Мурунтов кони комбинат хом ашё базасининг асосини ташкил этиб, қазиш ишлари очиқ усулда олиб борилаётганлиги туфайли у юқоридан диаметри "улкан коса"ни эслатади. Бироқ ушбу "коса"дан олинган ҳар ҳовуч тупроқ ҳам олтинга бойки, шу сабаб бу коннинг ўзида руда бой қатламини қидириш, ҳисоблаш, қисқа йўллар билан қайта ишлаш корхоналарига етказиш ишлари устида тинимсиз изланиш олиб борилади.

Конда бир сменада юздан ортиқ каттаю кичик техникалар, шунингдек, йўлсозлар ишлайди. Уларнинг фаолияти илгари умумий алоқа воситалари орқали мувофиқлаштирилгани туфайли кўплаб тушунмовчилик ва англашилмовчиликларга сабаб бўларди. Эндиликда эса у йўлдош навигацияси орқали ҳар бир техникага топшириқ ва маълумот алоҳида жўнатилади. Мурунтовлик кончилар мустақиллик йилларида қўллаган яна бир янгилик кон математик моделини қуриш ва унинг захираларини ҳисоблаб чиқишнинг компьютер технологияси яратилгани бўлди. Жаҳон кончилик амалиётида илк бор қўлланилган мазкур усул захираларни ҳисоблаб чиқишда 1985 йилдагига нисбатан 2-2,5 баравар самарадорликни тақдим этди.

Иккинчи гидрометаллургия заводи Навоий кон-металлургия комбинати таркибидаги йирик қувватлардан бири ҳисобланади. Корхона, асосан, Мурунтов кони рудаларидан валюта даражасидаги олтин ажратиб олишга ихтисослаштирилган. Завод жаҳон кончилик амалиётида илк бор олтинни сорбцияси тиндирилган эритмалардан эмас, балки пульпанинг суюқ фазасидан ажратиб олиш технологиясини муваффақиятли жорий қилганлиги билан кончилик тарихида алоҳида эътироф этилади. Бундан ташқари, олтин электролизининг ишлов берилган электролитларидан 99,9 софликдаги палладий олиш технологияси ҳам айнан шу заводда ўзлаштирилган. Корхонанинг рудаларни қайта ишлаш қуввати илгари йилига 23 миллион тоннани ташкил этар эди. Олиб борилган реконструкция ва модернизация тадбирлари туфайли бу кўрсаткич қарийб 50 фоиз оширилди.

Комбинатда олтин хом ашё ресурсларининг иккинчи саноат тури — сульфидли рудалар Кўкпатас ва Даугизтов конларидан олинади. Кўкпатас кони бу ерда учинчи гидрометаллургия заводи барпо этилишига асос яратди. Бугунги кунда ушбу заводда дунё кончилик амалиётидаги янгилик — сульфидли рудаларни оксидлашнинг бактериал технологияси жорий этилди. Мазкур технология экологик тозалик нуқтаи назаридан техник тафаккурнинг ажойиб ютуқларидан бири саналиб, унда махсус бактериялар қўлланилади. Аслида, бактериялар ёрдамида оксидлаш табиий жараён бўлиб, у бир неча юз йил давомида кечади. Заводдаги амалиётлар эса буни тезлаштириб, оксидланган рудалардан маҳсулот олиш имконини беради. Ушбу концепция қайта ишланаётган сульфид рудасида металл миқдорини амалда икки марта ошириш имконини яратиши билан аҳамиятлидир.

Маълумки, илғор техника ва воситалар шунга мос сервис хизматини ҳам талаб қилади. Айни сабабдан комбинатда автотранспорт саройлари сўнгги авлод ускуналари билан жиҳозланган, ўз лабораторияларига эга. Бу ерда автосамосвал ва бошқа транспорт воситаларига қуйилаётган ёнилғи-мойлаш материалларининг сифати чуқур таҳлилдан ўтказилади.

Навоий кон-металлургия комбинати — илғор техника, замон талабидаги технологиялар жамланган йирик мажмуа. Шу маънода, комбинат таркибидаги Навоий машинасозлик заводи Қизилқум кончиларининг таянчи, десак, айни ҳақиқат. Бирлашмада металлга ишлов бериш уни қуйишдан тортиб, оддий мурват тайёрлашгача бўлган барча жараённи қамраб олганки, бу наинки комбинат, балки бутун ҳududдаги саноат корхоналарини эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш, уларнинг узлуксиз ишлаш имкониятини яратмоқда. Корхонанинг металл қуйиш цехида рангли металл, чўян ва пўлатдан турли маркалардаги 100 граммдан тортиб 40 тоннагача бўлган деталларни қуйиш мумкин. Марказдан қочма куч ва юқори босим асосида буни амалга оширишга мўлжалланган махсус машиналарнинг ишга туширилиши корхона жамоасига ўта мураккаб ва йирик ҳажмдаги деталларни ҳам тайёрлашда қўл келди.

Навоий кон-металлургия комбинатида шу кунга қадар эришилган натижалар мамлакатимизда юз бераётган ўзгаришларнинг инъикосидир. Бу ерда жорий этилган кучли ижтимоий ҳимоя ҳам айни сиёсат самараси. Бунёд этилган спорт иншоотлари, дам олиш ва саломатликни мустаҳкамлаш масканлари, сўлим гўшалардаги оромгоҳлар кончилар ва уларнинг оила аъзоларига бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, жисмоний ҳамда маънавий камолот мутаносиблигини таъминлаш билан бирга, Навоий, Зарафшон, Учқудуқ, Зафаробод каби шаҳарлар кўркига кўрк қўшмоқда.

Навоий кон-металлургия комбинати бугун ўзининг олтмиш йиллик юбилейини тантана қилишга тайёргарлик кўраётир. Олтмиш йилдирки, у Ўзбекистон тараққиётига муносиб ҳисса қўшмоқда. Комбинат бир қатор халқаро танлов, ярмарка ва бошқа тадбирларда ўз маҳсулоти, интеллектуал салоҳияти билан юксак эътироф этиб келиняпти.

Темур ЭШБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ҳасан ПАЙДОЕВ ва Азамат ЗАРИПОВ олган суратлар.

БУЮК УЛАМОЛАР САБОҚЛАРИ

Сўнгги икки йилда мамлакатимиз ҳаётида улкан юксалишлар юз берди. Республикамиз раҳбариятининг оқилона ички ва ташқи сиёсати узоқ-яқин давлатлар билан дўстона муносабатларимизни янада яхшилашга хизмат қилмоқда. Иқтисодий-ижтимоий соҳадаги ўзгаришлар халқимиз турмуш даражасини таъмин этаётган бўлса, таълим соҳасидаги янгиланишлар ҳар бир юртдошимизга мамнуният бағишлаяпти.

Улуғ муҳаддисларга бешик бўлажак маърифат маскани

Айниқса, диний-маърифий соҳада қатор эзгу ислоҳотлар амалга оширилаётгани жаҳон аҳли томонидан ҳам эътироф этилмоқда. Хусусан, яқинда мамлакатимизга ташриф буюрган алломалар — Миср Бош имоми, Ал-Азҳар мажмуаси шайхи Аҳмад Таййиб, машҳур муҳаддис Муҳаммад Аввоманинг маънавий-маърифий жабҳадаги муваффақиятларимизга юксак баҳо бергани фикримиз тасдиғидир.

Маълумки, Ватанимиз равнақи, миллатимиз келажагини ёшлар тимсолида кўрган Президентимиз ташаббуси билан ўтган йили Мир Араб олий мадрасаси ташкил этилган эди. Ўзбекистон халқаро ислом академиясининг очилиши эса чет эллик мутахассисларни ҳам қизиқтириб, уларни шу даргоҳда ишлашга, ўз навбатида, ҳавасманд этди.

Дунёда иқтидорсиз одам бўлмагани каби иқтидорсиз миллат ҳам йўқ. Фақат мавжуд иқтидорни юзага чиқариш учун кўп меҳнат ёхуд камроқ ҳаракат қиладиган одамлардан ташкил топган миллатлар бор. Кимнинг ёки қайси миллатнинг нимага истеъдоди борлигини билмоқчи бўлганлар кўҳна тарих зарварақларини саҳифалаб кўрсалар, барчаси очиқ-ойдин акс этади.

Ҳазрат Навоий "Муҳокамат ул-луғатайн" асарида туркийларнинг ниҳоятда тезхотир ва илмга ташна эканини алоҳида таъкидлаб ўтган. Бу борада аждодларимиз кашфиётларини, оламшумул асарларини санаб чиқсак адоғи чексиз. Зеро, мутафаккир бобомиз Бобур Мирзо таъбири билан айтганда, аён гапнинг баёнига не ҳожат. Аммо мавзуга дахлдорлиги боис Имом Бухорий, Имом Термизийнинг номини фахр билан айтиб ўтсак, фикримиз тушунарлироқ бўлади, деган умиддамиз.

Юртимизга ислом дини кириб келган паллаларда миллатимизнинг табиатида ана шу муборак динга мойиллиги ҳамда миллатимиз фарзандларининг ислом динини ўрганишга, чунончи, ҳадис илмига катта иқтидори борлиги юқорида номи зикр этилган улуғ зотлар сиймосида кўзга яққол ташланди.

Президентимизнинг жорий йил 16 апрелдаги "Диний-маърифий соҳа фаолиятини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони ижросини таъминлаш, ҳадис илми ривожига беқиёс ҳисса қўшган буюк ватандошларимизнинг бой меросини пухта ўрганиш, улар асос солган ҳадис илми мактаблари фаолиятини қайта тиклаш ва ривожлантириш, шунинг баробарида, соҳага оид олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Ҳадис илми мактаби фаолиятини ташкил этиш ва қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори қабул қилинди.

Қарорда Ҳадис илми мактаби Ўзбекистон мусулмонлари идораси муассислигидаги олий диний таълим берувчи нодавлат таълим муассасаси ҳисобланиши кўрсатилган. Мактаб битирувчиларига диний таълим соҳасидаги бакалавр даражаси берилиши белгилаб қўйилди.

Мазкур мактабда Қуръони карим ва ҳадиси шарифларнинг асл моҳияти ўргатилиб, ҳадисшунослик соҳасида илмий изланишлар олиб бориш кўникмасига эга мутахассислар тайёрланади. Зотан, ҳадислардаги эзгуликка бошловчи умуминсоний ғояларни халқимизга, айниқса, ёш авлодга етказиш ҳам мактабнинг муҳим вазифаларидан биридир.

Ҳадис илми мактабида ўқиш муддати беш йил бўлиб, у кундузги таълим шаклидадир. 2018/2019 ўқув йили учун қабул квотасида 10 та ўрин берилган ва унга араб тилини пухта ўзлаштирган, ҳадисларни ёд олишга салоҳияти мавжуд ўрта махсус диний таълим муассасаларининг битирувчилари саралаб олинади.

Ватанимиздаги ушбу мўътабар илмга қизиққан ёшларимизнинг бу хабарни эшитиб, тезроқ қабул кунлари бошланишини сабрсизлик билан кутаётганини кўриб, биз — катта авлод вакиллари беҳад севинмоқдамиз.

Қарорда кўрсатилган яна бир устувор вазифа — Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита Ташқи ишлар вазирлиги билан ҳамкорликда мактаб билан хорижий мамлакатларнинг нуфузли илмий ва таълим муассасалари ўртасида ҳамкорлик алоқаларини ўрнатиш, хорижлик профессор-ўқитувчиларни мактабга жалб қилиш бўйича тизимли ишларни амалга ошириш, мактаб профессор-ўқитувчиларини малака ошириш, тажриба алмашиш ва ўқитиш учун чет мамлакатларга юбориш чораларини кўришдан иборат.

Дарҳақиқат, илм тажриба алмашиш орқали ривож топади. Шу мақсадда бу даргоҳда юртимизда асрлар давомида шаклланган ҳадис илми мактаблари анъаналари давом эттирилади. Ўқув жараёнини шакллантиришда Миср, Мавритания, Туркия, Покистондаги ҳадис илмлари бўйича дунёнинг етакчи ўқув юртлари тажрибаси ўрганилди ва уларнинг эришган ютуқлари амалиётга изчил жорий этилади.

Айни кунларда Ҳадис илми мактаби учун барча шароити мавжуд янги ўқув биноси барпо қилинмоқда. Дарслар замонавий педагогик технологиялар, "Устоз — шогирд" анъаналарига мос равишда ўтилиши назарда тутилган.

Ушбу масканга ҳадис илмлари бўйича илмий даражага эга бўлган малакали ўқитувчилар жалб этилган. Шу билан бирга, дунёга машҳур Ал-Азҳар университети ва бошқа нуфузли тегишли хорижий ўқув юртларидан ҳам ўқитувчилар чақириш режалаштирилмоқда.

Ҳадис илми мактаби илм-маърифат эшикларини очиб берган алломаларимиз, муҳаддис аждодларимиз номи ва фаолияти билан чамбарчас боғлиқ. Шундай экан, ушбу мактабда таълим олган ёшларимиз эртага малакали мутахассислар сифатида аждодларимизнинг муносиб вориси сифатида камолот касб этиб, ёшларимиз онгини ёт ғоялардан ҳимоя қилиш, уларда чинакам мафкуравий иммунитет шаклланиши, динимиз софлигини одамлар онгу шуурига сингдиришга муносиб ҳисса қўшадилар, деган умиддамиз, иншоаллоҳ.

Усмонхон АЛИМОВ,
Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси, муфтий.

Кўргазма

Ўзбекистон тасвирий санъат галереясида "Дўстлик ришталари" мавзуида болалар кўргазмаси ўтказилди.

Халқлар дўстлиги — болалар нигоҳида

Тадбир Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Миллатлараро муносабатлар ва хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқалари қўмитаси "Ўзбекистон — Япония" дўстлик жамияти билан ҳамкорликда ташкил этилди. Унда болалар томонидан тайёрланган концерт дастури, тасвирий санъат ишлари намойиш қилинди. Энг муҳими, мазкур расмларда икки давлат ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ришталари ўз аксини топган.

Сурайё РАВШАНОВА.

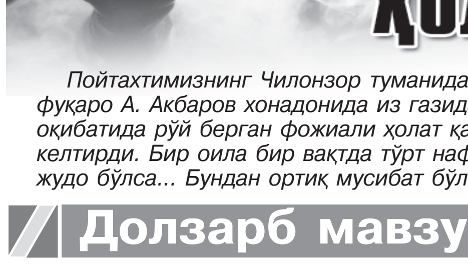

Ис газидан заҳарланиш ҳолати нега кўпаймоқда?

Пойтахтимизнинг Чилонзор туманида истиқомат қилувчи фуқаро А. Акбаров хонадонида из газидан заҳарланиш оқибатида рўй берган фожиали ҳолат қалбларни ларзага келтирди. Бир оила бир вақтда тўрт нафар фарзандидан жудо бўлса... Бундан ортиқ мусибат бўлмаса керак.

Долзарб мавзу

Кейинги пайтларда бундай нохуш хабарлар, ис газидан заҳарланиш оқибатида юз бераётган аянчли ҳолатлар қулоғимизга тез-тез чалинмоқда.

Хўш, кўнгилсиз ҳодисалар нега кўпаймоқда? Бунга ким айбдор?

"Ўзтрансгаз" акциядорлик жамияти берган маълумотларга кўра, 2017 йилда газ ва ҳаво аралашмаси, маиший газ баллонлари ҳамда ис гази билан боғлиқ 74 та бахтсиз ҳодиса кузатилган. Натижада 114 нафар киши жароҳатланиб, 70 нафари вафот этган. Жорий йилнинг ўтган даври давомида эса 64 та бахтсиз ҳодиса содир бўлиши туфайли 61 нафар фуқаро вафот этган. 115 нафари турли тан жароҳатлари олган.

Мазкур статистиканинг ўзиёқ, мутасадди ташкилотлар томонидан кўрилаётган чора-тадбирлар етарли эмаслигини ҳамда фуқароларнинг газ ва у билан боғлиқ ускуналардан хавфсиз фойдаланиш борасидаги билими ёхуд масъулиятини янада ошириш лозимлигини кўрсатиб турибди.

Тўғри, ҳар йили мунтазам равишда аҳоли ўртасида "Турмушда газдан хавфсиз фойдаланиш ойлиги", "Газдан тўғри фойдаланиш — хавфсизлигимиз кафолати" мавзуида семинарлар, ўқув машқлари ва профилактик тарғибот тадбирлари ташкил этиляпти. Лекин самараси билан мақтана олмаслигимизни юқорида қайд этилган рақамлар ҳам исботлайди.

— Табиий газга талаб, айниқса, куз-қиш мавсумида янада ортади, — дейди "Ўзтрансгаз" акциядорлик жамияти бўлим бошлиғи Лаълихон Собирова. — Шу боис уйма-уй юриб, тушунтириш ишларини олиб боряпмиз, эслатма материаллари ҳам тарқатяпмиз. Аммо аксарият фуқароларимиз бунга бефарқ қарашмоқда. Аслида хонадон эгалари газ билан боғлиқ бирор-бир ноқулайликлар сездими, дарҳол тегишли идора ходимларини чақиришлари керак. Аввало, ўз соғлиғимизга ўзимиз масъул бўлишни ўрганайлик.

Фуқароларнинг газдан тўғри фойдаланиши бўйича кўникмаларини ошириш бугуннинг энг долзарб масалаларидан биридир. Боиси аксарият ҳолларда ис гази билан боғлиқ салбий ҳолатларга фуқароларнинг ўзлари сабабчи бўлишмоқда. Демак, газдан тўғри ва хавфсиз фойдаланиш борасида фуқароларнинг ҳушёрлиги, соҳа вакилларининг масъулиятини ҳам тубдан ошириш чораларини кўриш жуда муҳим.

Келинг, шу ўринда ис газига ойдинлик киритсак. У ўзи қанақа газ?

Мутахассисларнинг таъкидлашича, ис гази (СО) — рангсиз, ҳидсиз ва ўта заҳарли бирикма бўлиб, табиий газ, ёқилғи, кўмир, ўтин чўғлари тўлиқ ёнмаслиги оқибатида ҳосил бўлади. Тутун таркибида 3 фоиз, ишланган газда 13 фоиз, портловчи газлар таркибида эса 50 — 60 фоизгача ис гази бўлади. У организмга нафас аъзолари орқали таъсир этади. Ушбу газ гемоглобин билан кислородга нисбатан 300 маротаба кучли бирикма — карбоксигемоглобин ҳосил қилади. Оқибатда гемоглобиннинг тўқималарга кислород ташиш хусусияти кескин пасайиб, гипоксияга, оғир ҳолатларда эса аноксияга олиб келиши, нафас олинувчи ҳаво таркибида 0,1 фоиз ис газининг пайдо бўлиши инсон ўлимигача олиб келиши мумкин.

Табиий савол туғилади, ис гази билан заҳарланиш ҳолатларига, асосан, истеъмолчилар сабаб бўлаётган экан, унда мутасадди ташкилотлар қаерга қарашяпти? Аслида кўнгилсиз ҳодисаларнинг олдини олишда масъулият кўпроқ улар зиммасига тушмайдими?

— Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 1 ноябрда тегишли қарори қабул қилинган бўлиб, унда аҳоли хонадонларини иситиш, уларнинг маиший эҳтиёжлари учун табиий ҳамда суюлтирилган газ, қаттиқ ёқилғидан фойдаланишда бахтсиз ҳодисалар келиб чиқишининг олдини олиш ҳамда хавфсиз фойдаланиш қоидаларини аҳолига кенг миқёсда тушунтириш, тарғибот ишларини олиб бориш юзасидан топшириқлар берилган, — дейди Фавқулодда вазиятлар вазирлиги вакили Самандар Ҳикматуллаев. — Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари А. Раматов бошчилигида ваколатли вазирлик ва идоралар раҳбарларидан иборат комиссия ҳам ташкил этилганки, айни пайтда комиссия аъзолари аҳоли хонадонларида иситиш тизими ва ёқилғи маҳсулотларидан фойдаланишда хавфсизлик талабларига риоя этилишини ўрганиш ва бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш борасидаги ишларни кучайтирган.

Газдан келиб чиқадиган хавфни бартараф қилишнинг бир қатор йўллари бор. Аввало, қўлбола ва носоз газ қурилмаларидан фойдаланмаслик, газни ёқиб хонада ухламаслик, агарда уйда газ ҳиди пайдо бўлса, дарҳол газ қурилмаларининг жўмрагини беркитиш, эшик ва деразаларни очиш лозим. Бундай ҳолат кузатилганда гугурт чақиш, электр ёритиш асбоблари ва қурилмаларини ишлатиш, ёқиш ҳам, ўчириш ҳам мумкин эмас.

— Газ плитасидан фойдаланиш чоғида, албатта, дудбўрон яхши ишлаб туриши керак, — дейди Тошкент шаҳар ИИББ Ёнғин хавфсизлиги бошқармаси бошлиғи ўринбосари Бахтиёр Пўлатов. — Яна бир муҳим жиҳатга одатда кўпчилик эътиборсиз бўлади. Иситиш мавсуми бошланишидан олдин газ ва газ ускуналари, дудбўрон ва мўриконларини мутахассислар назоратидан ўтказиш лозим. Мисол учун, жорий йилнинг ўтган даврида 1080 дан ортиқ дудбўронлар носоз эканлиги аниқланиб, тегишли чоралар кўрилди. Уй қуриш давомида, у кўп қаватли бўладими ёхуд якка тартибдаги ҳовли-жойми, албатта, газ ўтказиладиган тармоқларни мукаммал ўрнатиш керак. Одамлар ҳам, масъул ташкилотлар ҳам масъулиятни тўлақонли ҳис қилишлари, ўзаро ҳамкорликни кучайтиришлари зарур.

Маълумотларга қараганда, чет давлатларда ис газидан заҳарланиш билан боғлиқ бахтсиз ҳодисалар жуда кам учрар экан. Сабаби уларда ис гази ҳидсиз ва рангсиз бўлгани учун одам сезмаслигини инобатга олиб, уйининг махсус жойларига детектор ўрнатилади. Бу қурилма ис гази чиқса, сигнал бериб огоҳлантиради. Юртимизда ҳам ушбу тажрибани ўрганиб, ана шундай воситаларни қўллаш, керак бўлса, ишлаб чиқариш мақсадга мувофиқдир. Чунки гап инсон ҳаёти ҳақида кетар экан, унинг хавфсизлиги йўлида ҳар қандай чорани кўриш зарур.

Раҳим ШЕРҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Сохта пулни аслидан қандай ажратиш мумкин?

Эндигина 22 ёшга кирган Зиёвуддин Илҳомиддинов ҳали оила қуриб, рўзғор ташвиши гарданига тушмасидан енгил пул топиш пайини кўзлаб, энг қабиҳ йўллардан бирини танлади. Доимий иши ва даромади бўлишига қарамай хомхаёлларга берилган Зиёвуддин 50 минг сўмлик купюрани компьютер ҳамда рангли принтер ёрдамида қалбакилаштиришга уриниб, қайсидир маънода бунинг уддасидан ҳам чиқди.

Аммо тез орада Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаментининг Тошкент вилояти бошқармаси Оҳангарон шаҳар бўлими ходимлари томонидан олиб борилган тезкор хатти-ҳаракатлар натижасида сохта пул ясаган шахснинг ноқонуний фаолиятига чек қўйилди.

— Уйимдаги компьютер ва принтер ёрдамида тахминан 1,5 млн. сўм атрофида 50 минг сўмлик купюрани тайёрладим, — дейди З. Илҳомиддинов. — Олмалиқ шаҳрига бориб, дўконларга ўтказдим. Кейин Фаррух Тожибоев ҳам мендан пул сўради, унга ҳам иккитасини бердим.

Ёлғоннинг умри қисқа, ҳаром эса ҳалолга ярамайди. Зиёвуддин буни кўп ўтмай содир бўлган бир воқеа сабаб англаб етди.

— Бир куни машинада автоҳалокатга учрадим, — дейди у. — Шундан сўнг қилган ишимнинг хатолигини тушундим ва ярим тунда ёнимда қолган барча купюраларни ёқиб юбордим.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки департаменти директори Фазлиддин Бозоровнинг сўзларига кўра, сохта пулни ҳақиқийсидан ажратиб олиш осон. Жумладан, пулдаги сув белгиси, қиялик бурчагига қараб ҳаракатланадиган ҳимоя ипи, тасвирларнинг бўртиб туриши ва арканинг тагида оқ рангли бўёқда босилган Ўзбекистон Республикасининг харитаси орқали тезда аниқлаб олиш мумкин. Банкнотнинг пастки қисмидаги нақшда яширин тасвир мавжуд бўлиб, бу лотин ёзувидаги UZ сўзидан иборат. Бу ҳам маълум қиялик бурчагида бемалол кўринади. Компьютер ва принтер воситаси орқали ушбу элементларни кўрсатиш имконияти мавжуд эмас.

Юқорида қайд этилган ҳолат юзасидан ҳужжатлар расмийлаштирилиб, ҳуқуқбузарга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 176-моддаси билан жиноят иши қўзғатилди. Ушбу моддага кўра, ўтказиш мақсадида қалбаки банк билетлари (банкнотлар), металл тангалар, акциз маркалар, шунингдек, қимматли қоғозлар ёхуд чет эл валютаси ёки чет эл валютасидаги қимматли қоғозлар ясаш ёки уларни ўтказиш икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланиши белгилаб қўйилган.

Жорий йилнинг ўтган 10 ойи давомида эса пулларни қалбакилаштириш билан боғлиқ жами 51 ҳолат аниқланган бўлиб, ҳуқуқбузарлардан 5000 АҚШ доллари, 5000 Россия рубли ва 5 миллион 356 минг сўм сохта пуллар далилий ашё сифатида олинган. Қалбаки пул тайёрлаш билан боғлиқ ҳолатларнинг аксарияти Тошкент шаҳри ва вилоятига тўғри келмоқда — жами 33 та ҳолат. Шунингдек, Самарқандда 6 та, Наманганда 5 та, қолган вилоятларда эса биттадан шу каби жиноятлар аниқланган.

Мамлакатимизда қонун устувор. Шу боис бу борада ҳуқуқбузарликларни содир этганларнинг барчаси жиноий жавобгарликка тортилди.

Бош прокуратура ҳузуридаги Ахборот-таҳлил мультимедиа маркази материаллари асосида Р. ОТАМУРОДОВ тайёрлади.

ЭЪЛОН

O'ZSANOATQURILISHBANK

Пудрат ташкилотлари раҳбарлари диққатига!

«Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ

Тошкент шаҳри, Учтепа тумани, Чилонзор 30-мавзеси, 16-«А» уйда жойлашган «Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ Ал-Хоразмий филиали биноси хоналарида

«Call-center» ташкил қилиш бўйича

жорий таъмирлаш ишларини амалга ошириш учун пудрат ташкилотлари ўртасида

танлов эълон қилади.

Талабгорлар ўз таклифларини эълон чиққан кундан бошлаб 7 (етти) кун ичида қуйидаги манзилга, муҳрланган ва имзоланган конвертда тақдим этишлари мумкин:

Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, Шаҳрисабз кўчаси, 3-уй.

Телефонлар: 78-120-45-72, 78-120-45-61.

Хизматлар лицензияланган.

968R/483

Етиштирилган пахта ҳосилини тўлиқ териб олайлик!

ЎЗБЕКИСТОН ФЕРМЕР, ДЕҲҚОН ХЎЖАЛИКЛАРИ ВА ТОМОРҚА ЕР ЭГАЛАРИ КЕНГАШИНИНГ

МУРОЖААТИ

Ҳурматли юртдошлар!

Юртимизда Муҳтарам Президентимиз бошчилигида ҳар бир фуқаро, ҳар бир оиланинг даромадларини ошириш, халқимизнинг тинч ва фаровон ҳаёт кечириши, мамлакатимизнинг изчил тараққий этиши учун барча шароитларни яратиш чоралари кўрилмоқда.

Ҳеч кимга сир эмас, иқтисодий фаровонликка эришиш ўз-ўзидан бўлмайди, ривожланган давлатлар тажрибаси шуни кўрсатадики, бу улкан меҳнат ва машаққат талаб қилади. Ўз келажаги, авлодлар тақдирига бефарқ бўлмаган ҳар бир инсондан белгиланган мақсадларга эришиш учун елкама-елка ва якдил меҳнат қилишни тақозо этади.

Ҳозирги кунда юртимиз деҳқонларининг куну тун машаққатли меҳнати ва катта сарфу харажатлар эвазига етиштирилган пахта ҳосилининг йиғим-терим мавсуми жадал давом этмоқда.

Пахта ҳосилидан олинадиган даромад нафақат фермерларимиз даромадига даромад қўшиши, балки юртимиз ривожи, хусусан, маҳалла ва қишлоқларни обод қилиш, янги уй ва йўллар қуриш, боғча ва мактаблар барпо этиш каби ижтимоий масалаларни ҳал қилишга хизмат қилишини унутмаслигимиз лозим!

Бу йилги мураккаб об-ҳаво шароитида ғўза парваришлаш, ҳосил етиштириш осон кечмади. Деҳқонларимизнинг машаққатли меҳнати эвазига яратилган ҳосилнинг айни йиғим-терим мавсумида кузатилаётган об-ҳаво инжиқликларига эса барчамиз гувоҳмиз.

Айни шундай вазиятда, пахтани ёғин-сочинли кунларга қолдирмасдан саранжомлаб олиш, даромад манбаимизни далада қолдирмасдан, йиғиштириб олиш Сизу бизнинг, ҳар биримизнинг кўмагимизга боғлиқ.

Давлатимиз раҳбарининг қишлоқ хўжалиги ходимларига кўрсатаётган алоҳида ғамхўрлиги, бу йилдан пахта етиштиришни молиялаштиришнинг мутлақо янги тизими яратилгани, Сиз, миришкор деҳқонларнинг ишга бўлган муносабатингизни тубдан ўзгартирганига яқиндан гувоҳмиз.

Хусусан, пахтанинг харид нархлари ўтган йиллардагига нисбатан қарийб икки баробар оширилгани яқин тарихимизда кузатилмаган воқеликдир.

Шундай экан, ҳар биримиз кўрсатилаётган бундай ғамхўрлик елкамизга улкан масъулият юклашини ҳам ёдда тутишимиз керак! Бугунги кунда энг асосий вазифамиз — йил давомида қилган меҳнатимиз натижасини белгилайдиган пахта йиғим-теримининг якуний босқичини ҳам шараф билан ниҳоясига етказишдир!

Деҳқончилик учун ноодатий келган ушбу мавсумда оқилона иш тутаётган фермерларимиз ернинг ҳақиқий эгаси эканлигини амалда намоён этишмоқда.

Шу билан бирга, ўз ишига совуққонлик билан қараб, пахта йиғим-теримини кўнгилдагидек ташкил эта олмаётганларда эса фермерлик қобилияти етарли эмаслиги кўзга ташланмоқда.

Бу каби ҳолатларга йўл қўймаслик учун, аввало, уюшқоқлик билан, бор куч-ғайратимизни пахта теримига сафарбар қилишимиз, ҳосилнинг бир мисқолини ҳам исроф қилмасдан, уни сўнгги чаноғигача тўлиқ териб олишимиз керак!

Етиштирилган пахтани тоза териш натижасида пахта ҳосилини 3 — 5 центнерга оширишга эришиш мумкинлигини ёддан чиқармаслик зарур!

Пахта ҳосили етиштиришда меҳнати сингиган барча ишчи-ходимлар, дала меҳнатчиларини жалб этган ҳолда, ҳар бири томонидан қолган бир чаноқ пахтагача териб топширишни ташкиллаштириш лозим.

Ҳар биримиз кунига 20 — 30 килограммдан пахта терган тақдиримизда, ҳар бир фермер оиласидан мавсумга жалб этилган ўртача 4 киши ялпи хирмонга бир центнер атрофида ҳисса қўшишини эътиборда тутишингиз фойдадан холи бўлмайди.

Азиз фермерлар, зиммамизга олган мажбуриятни бажаришимиз шарт эканини доимо ёдда сақланг!

Шартномавий режаларни сурункали бажармай келаётган фермер хўжаликлари билан тузилган ер ижара шартномаси бекор қилиниши ҳамда етказилган зарар тўлиқ ундириб олинишини ҳам унутмаслик лозим.

Пахта йиғим-теримига нафақат пахтачиликка ихтисослаштирилган фермер хўжаликлари, балки бошқа йўналишдаги фермерлар, ишчилар ҳамда меҳнатга лаёқатли оила аъзоларининг ҳам фаол иштирок этишларини даъват этамиз!

Бундай пайтда ўзини четга олмасдан, хирмонга муносиб ҳиссасини қўшадиган фермерларимизга эса, албатта, ўз миннатдорлигимизни билдирамиз.

Азиз маҳалла раислари, фаоллар! Қадрли ҳамюртлар!

Машаққатли меҳнат маҳсули бўлган пахта ҳосилини охирги чаноғигача йиғиб-териб олишда, меҳнатга яроқли маҳалла аҳли уюшқоқлигини таъминлашда алоҳида ўрнак кўрсатишингизга ишонамиз!

Ишсиз маҳалладошларимизнинг йиғим-теримда иштирок этиши уларнинг даромадлари ошишига ва мўлжаллаган оилавий тадбирлари, тўй-маъракаларини ўтказиши учун қўшимча маблағ топишига имкон беради.

Ушбу мурожаатноманинг аҳамиятини тушунтиришда сизларнинг бой ҳаётий тажриба ҳамда ташкилотчилик қобилиятингиз борлигини яхши биламиз.

Шунинг учун ҳам сизлардан ана шу салоҳиятингизни ишга солиб, ихтиёрий, айниқса, ташаббускор теримчиларни йиғим-теримга жалб этишда барчамизга ҳамкор, ҳамфикр ва елкадош бўлишингизга ишонамиз.

Шу билан бирга, Юртбошимиз таъкидлаганидек мажбурий меҳнатнинг ҳар қандай кўринишига йўл қўймаслигингизни, 18 ёшга тўлмаган ёшларни пахта теримида қатнашишининг олдини олишда ўз ёрдамингизни аямаслигингизни сўраймиз.

ЎЗБЕКИСТОН ФЕРМЕР, ДЕҲҚОН ХЎЖАЛИКЛАРИ ВА ТОМОРҚА ЕР ЭГАЛАРИ КЕНГАШИ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

амкодор САЛЕО АМКОДОР - СЕМАШ

«AMKODOR-TASHKENT» МЧЖ ХК

«АМКОДОР», «САЛЕО», «АМКОДОР-СЕМАШ» холдингларининг Ўзбекистон Республикасидаги расмий дистрибьютори

олд томонга йўналтирилган ва универсал юклагичлар | МТЗ базасидаги юклагичли экскаваторлар | занжирли ва ғилдиракли юришдаги экскаваторлар | санчқили юклагичлар

Европа сифатидаги техника ва жиҳозлар Ўзбекистонда

ғаллани тозалаш ва сақлаш учун мажмуалар | гидравлика

Маҳсулот сертификатланган.

Тел./факс: 71-283-42-18, тел.: 71-283-42-17. Моб.: 90-974-00-61, 90-974-00-81.

Ўзбекистон Республикаси, 100005, Тошкент шаҳри, 8 Март кўчаси, 57-уй. E-mail:amkodortashkent@mail.ru,www.amkodor.uz,www.amkodor.by

20R/675

ПРОФНАСТИЛ

ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ қуйидаги маҳсулотларни тақдим этади:

гальванизацияланган ва полимер қопламали

ПРОФИЛЛАНГАН ЛИСТ

гофраси баландлиги: С-18, С-35, С-57

Профнастил учун материал сифатида рулондан кесилган гальванизацияланган ва полимер маҳсулотдан фойдаланилади.

Россия Федерацияси металлургия комбинатларида ишлаб чиқарилган.

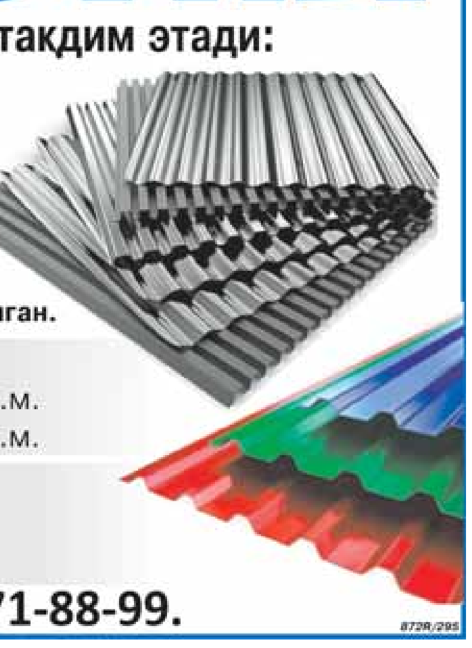

ГАЛЬВАНИЗАЦИЯЛАНГАН ПРОФНАСТИЛ

- 0,4 мм. — **39 700** сўм/п.м.
- 0,5 мм. — **49 800** сўм/п.м.
- 0,45 мм. — **45 500** сўм/п.м.
- 0,7 мм. — **71 000** сўм/п.м.

ПОЛИМЕР ҚОПЛАМАЛИ ПРОФНАСТИЛ

- RAL 3005,6005,8017 0,45 мм. — **53 200** сўм/п.м.
- RAL 3005,6005,8017 0,5 мм. — **57 600** сўм/п.м.

Қўшимча маълумот олиш учун телефонлар: 90-996-96-63, 99-871-88-99.

872R/295

Конкурс совместных узбекско-белорусских научно-технических проектов на 2019—2020 годы

Министерство инновационного развития Республики Узбекистан и Государственный комитет по науке и технологиям Республики Беларусь

объявляют конкурс совместных научно-технических проектов на 2019—2020 годы.

Заявки принимаются по следующим приоритетным направлениям двустороннего сотрудничества:

— энергетика и энергосбережение;
— возобновляемая энергетика;
— медицина и медицинские технологии;
— фармация;
— нано- и биотехнологии;
— химические технологии;
— новые материалы;
— информационно-коммуникационные технологии;
— цифровая экономика;
— аэрокосмическая сфера;
— робототехника;
— продовольственная безопасность;
— агропромышленные технологии;
— рациональное природопользование;
— предупреждение и устранение последствий стихийных бедствий;
— технологии управления водными ресурсами;
— технологии добычи полезных ископаемых;
— охрана окружающей среды;
— лазерные технологии и фотоника.

Заявочные документы необходимо направить в Министерство инновационного развития Республики Узбекистан до 30 ноября 2018 года.

Конкурс проводится в соответствии с соглашением между правительствами Беларуси и Узбекистана о сотрудничестве в области науки и технологий от 13 сентября 2018 года.

Министерство инновационного развития Республики Узбекистан просит направлять заявки на проведение конкурсного отбора в соответствии с соглашением между правительствами Беларуси и Узбекистана о сотрудничестве в области науки и технологий от 13 сентября 2018 года **(формы для оформления заявок можно получить на сайте Мининноваций http://mininnovation.uz)**.

Заявочные документы должны содержать подготовленный в установленном порядке бизнес-план, письменные обязательства заказчика по практическому использованию результатов исследований и разработок.

Приоритетом пользуются научно-технические проекты, которые имеют долевое финансирование сторонних заинтересованных организаций в размере не менее 50 процентов общего объема планируемых на эти цели средств.

Заполненные формы необходимо направить в Мининноваций в печатном (в трех экземплярах) и электронном (на CD-диске) видах.

Представленные на конкурс проекты будут приняты в Мининноваций от заместителей директоров и проректоров научно-исследовательских институтов и высших учебных заведений по научным работам и инновациям.

Телефон для справок: 71-203-32-32.

960R/475

«ХАЛҚ СЎЗИ»га ЭЪЛОНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9.00 дан 18.00 гача
71-232-10-63, 71-232-11-15.
E-mail: reklamaxs@mail.ru reklama@xs.uz

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги жамоаси Ишлар бошқармаси бош мутахассиси

Анатолий Хашимович САТТАРОВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1145. 76 617 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юклаб олиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ISSN 2010-8788

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 71-233-52-55;
Котибият 71-233-10-28; Эълонлар 71-232-11-15.

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор А. Исмоилов томонидан саҳифаланди.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ф. Абилов.
Навбатчи — Д. Содиқов.
Мусаҳҳиҳ — С. Исломов.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: “Буюк Турон” кўчаси, 41. ЎзА якуни — 00.45 Топширилди — 01.45 1 2 3 4 5 6